

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

(DUAL SYSTEM)

1. การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คืออะไร

“ทวิภาคี” แปลว่า “สองฝ่าย” ซึ่งหมายถึง สถานประกอบการและโรงเรียน เยาวชนที่เข้าร่วมฝึกอาชีพในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนี้นั้นจะมี 2 สถานภาพในบุคคลเดียวกัน คือ เป็นนักเรียนนักศึกษาในโรงเรียน และในขณะเดียวกันก็เป็นพนักงานฝึกอาชีพของสถานประกอบการด้วย

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาด้านอาชีพอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งการศึกษาในระบบนี้ผู้เรียนหรือผู้ฝึกหัด (Trainee) จะต้องเรียนรายวิชาสามัญ รายวิชาชีพพื้นฐาน โดยเรียนและฝึกปฏิบัติเบื้องต้น ที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน ส่วนรายวิชาชีพสาขางาน จะเรียนและฝึกปฏิบัติจริงที่สถานประกอบการ 3-4 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2. วัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ

1. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ และทันต่อเทคโนโลยี ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ
3. เพื่อเตรียมบุคลากรทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน

3. ประโยชน์ที่นักเรียน นักศึกษาได้รับ

1. ประโยชน์ทั่วไป

- 1.1 ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการอื่น ๆ ตามที่ตกลงกัน
- 1.2 โอกาสที่จะเข้าทำงานในสถานประกอบการที่ได้ฝึกอาชีพอยู่ก่อนคนอื่น
- 1.3 ได้รับใบรับรองจากสถานประกอบการ
- 1.4 ได้รับประกาศนียบัตร ปวช. และ ปวส. เช่นเดียวกับนักเรียน นักศึกษาปกติ
- 1.5 ได้โอกาสศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป

2. ประโยชน์ทางวิชาการ

- 2.1 ความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ประยุกต์เข้ากับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการได้ทันที ไม่ต้องรอให้จบการศึกษา เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้่องแท้
- 2.2 มีทักษะในการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการเพราะนักเรียน นักศึกษาฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการอยู่แล้ว ดังนั้นโอกาสที่จะได้งานทำจึงมีสูงกว่าผู้ที่เรียนระบบปกติ

3. ประโยชน์ด้านลักษณะนิสัยการทำงาน

- 3.1 มีความรับผิดชอบสูง
- 3.2 มีความตรงต่อเวลา
- 3.3 มีความอดทน
- 3.4 มีบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสมกับงานที่ทำ

3.5 มีความเข้าใจระบบการทำงานในสถานประกอบการ

3.6 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.7 สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีกว่า

3.8 มีความเข้าใจผู้อื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

4. การคัดเลือกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. คุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ระบบทวิภาคี

1.1 ผู้สมัครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์

1.2 มีความตั้งใจในการที่จะเรียนและฝึกอาชีพ ในสาขางานที่สถานประกอบการ

1.3 มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และตามที่สถานประกอบการ
ต้องการ

2. วิธีการคัดเลือก

โรงเรียนจะประสานงานกับสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อดำเนินการรับสมัคร สัมภาษณ์ นักเรียน นักศึกษาที่โรงเรียนหรือสถานประกอบการจะรับเข้าเรียน

5. หน้าที่ของนักเรียนและผู้ปกครอง

นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง ต้องเข้าใจว่าการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการเรียนอาชีวศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นักเรียน นักศึกษาจะต้องเรียนทั้งในสถานศึกษาและฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดทักษะในวิชาชีพและมีประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการและหรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

การเข้าเรียน

1. ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องปฏิบัติดังนี้

สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการ ที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ที่สถานศึกษา

สมัครเข้าเรียนกับโรงเรียน

คัดเลือกตามที่สถานประกอบการและ/หรือโรงเรียนกำหนด

เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วนักเรียน นักศึกษาจะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถาน
ประกอบการนั้นๆ

รายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน นักศึกษาที่โรงเรียน

2. คุณสมบัติของผู้เข้าเรียน ดังนี้

- 2.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ ในวันทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ
- 2.2 จบการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
- 2.3 มีความประพฤติเรียบร้อย
- 2.4 มีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมในการเรียน การฝึกอาชีพ ในสาขาวิชาชีพนั้น
- 2.5 ไม่เป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ หรือจิตยาเสพติด
- 2.6 เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกจากสถานประกอบการให้เข้าเรียนได้

การบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ

1. นักเรียน นักศึกษาต้องบันทึกการฝึกอาชีพ ลงในสมุดรายงานการฝึกอาชีพด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอทุกวันที่มีการฝึกอาชีพ
2. ส่งสมุดรายงานให้ครูฝึกในสถานประกอบการ ตรวจสอบเพื่อลงนามทุกวันที่มีการฝึกอาชีพ
3. บันทึกวิชาภาคทฤษฎีการเรียนในรายวิชา ที่เรียนในสถานศึกษาลงในสมุดรายงาน
4. ส่งสมุดรายงานให้ครู อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
5. เก็บรักษาสมุดรายงานทุกเล่มไว้ เพื่อใช้ประกอบในการประเมินผล

ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา และสถานประกอบการ

1. ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน นักศึกษาของโรงเรียน และชำระเงินบำรุงการศึกษาตามระเบียบว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษา ภายหลังจากทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ แล้วจึงจะมีสภาพการเป็นนักเรียน นักศึกษาโดยสมบูรณ์
2. เข้ารับการปฐมนิเทศร่วมกับผู้ปกครอง ที่โรงเรียนและสถานประกอบการจัดขึ้น
3. ลงทะเบียนเรียนรายวิชา และชำระเงินค่าลงทะเบียนตามระเบียบ

การเรียนและการฝึกอาชีพ

1. เรียนหมวดวิชาพื้นฐานสามัญ วิชาชีพพื้นฐานทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น วิชาเลือกเสรีในสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1–2 วัน ตลอดหลักสูตร
2. ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ สัปดาห์ละ 3–4 วัน ตลอดหลักสูตร ในรายวิชาสาขางานโครงการ รวมทั้งการทำกิจกรรม

